

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö VN/9904/2025; 16.04.2025

Poliisihallituksen lausunto väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta

1 Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta.

Arviomuistiossa on tarkasteltu väylälakien muutostarpeita kohtalaisen laajasti. Väylälainsäädännön tunnistetut päivitystarpeet liittyvät käytännön soveltamiseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen, muuttuneeseen turvallisuusympäristöön samoin kuin EU-sääntelyyn ja perustuslain vaatimuksiin.

2 Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallituksessa on tutustuttu arviomuistioon väylälakien muutostarpeista. Poliisihallitus lausuu muistiosta joitakin yleisiä huomioita ja joitakin yksityiskohtaisia huomioita.

Poliisi pitää erittäin tärkeänä, että varautumiseen ja häiriötilanteisiin liittyvä sääntely on asetettu keskeiseksi osaksi infrastruktuurien kehittämistä ja suunnittelua. On olennaista, että kriittisten toimintojen jatkuvuus ja häiriönsietokyky on huomioitu asianmukaisesti, sillä tämä muodostaa perustan yhteiskunnan toimintakyvylle poikkeustilanteissa.

Erityisen merkittävä on CER-direktiivin tuoma sääntelykehys, joka asettaa velvoitteita kriittisten toimijoiden ja infrastruktuurien resilienssin vahvistamiseksi. Näiden vaatimusten täyttäminen edistää koko yhteiskunnan turvallisuutta ja toimintavarmuutta muuttuvassa toimintaympäristössä.

Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa on entistä tärkeämpää, että kansallisen turvallisuuden näkökulmat otetaan huomioon väylähankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämä korostaa turvallisuusviranomaisten roolia ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa varautumisen ja turvallisuuden turvaamiseksi.

TEN-T-asetuksen mukainen velvoite kehittää turvallisia ja valvottuja raskaan liikenteen pysäköintialueita enintään 150 kilometrin välein ydinverkon ja laajennetun ydinverkon alueella vuoteen 2040 mennessä on kannatettava ja tärkeä tavoite. Tämän hetken tilanne raskaan liikenteen taukopaikkojen ja sen ohessa myös valvontaviranomaisten käytössä olevien turvallisten valvontapaikkojen määrän suhteen on paikoin erittäin rajallinen ja vaikuttaa valvontaviranomaisen valvontatyöhön jopa sitä vaikeuttavasti. Tauko- ja valvontapaikat joko puuttuvat kokonaan tai sijaitsevat niin sanotusti väärissä paikoissa silloin, kun

valvontaa halutaan toteuttaa tietojohdoisesti sekä riskiperusteisesti tietyille tieosuudelle esimerkiksi teknisten tienvarsitarkastuksien tai ajo- ja lepoaikojen valvonnan muodossa.

Turvallisten ja valvottujen taukopaikkojen lisäksi tulisi valvonnan tueksi rakentaa myös alemman tason tauko-/valvontapaikkoja muun muassa senkin vuoksi, että poliisi, tulli ja rajavartiolaitos pystyisivät saavuttamaan EU-komission asettamat tavoitteet muun muassa ajo- ja lepoaikojen tarkastusmäärien, teknisten tienvarsitarkastusten tarkastusmäärien ja ADR-kuljetusten tarkastusmäärien osalta. Jatkossa tulee voimaan lisäksi uusi EU:n mitta- ja massadirektiivi, joka edellyttää merkittävää massojen valvontamäärä ajoneuvopunnituksilla.

Tauko/valvontapaikoilla on syytä erottaa valvontatoiminta muista alueelle toteutettavista toiminnoista kuten palveluista. Palveluntuottajien osalta valvontaviranomaiset saavat toistuvasti palautetta siitä, että valvontatyö vaikeuttaa ja häiritsee heidän yritystoimintaansa kuljettajien välttellessä aluetta, jossa valvontaa suoritetaan.

On myös tärkeää huomioida sotilaallisen liikkuvuuden aiheuttamat haasteet tieverkolla taukopaikkojen osalta, muun muassa eräiden maiden joukkojen kahden tunnin aikavälein toteutettavaa tauotusta varten. Poliisin näkökulmasta tauko-/valvontapaikkojen huomioiminen tulevaisuudessa tukee tehokasta valvontaa ja mahdollistaa raskaan liikenteen tarkastustoimintojen toteuttamisen asianmukaisissa ja turvallisissa olosuhteissa.

Lisäksi TEN-T-asetuksen 47 artiklan mukainen velvoite arvioida kolmansien maiden yritysten osallistumisesta aiheutuvat turvallisuusriskit yhteistä etua koskevissa hankkeissa on ajankohtainen ja olennainen keino suojata infrastruktuuria mahdollisilta ulkoisilta uhkilta. Poliisi pitää tätä erityisen tärkeänä ottaen huomioon kansainvälisen turvallisuusympäristön nykyiset uhat ja kehityssuunnat.

Kaikkien edellä mainittujen näkökohtien huomioon ottaminen osoittaa vastuullista varautumista ja turvaa osaltaan sekä kansallista turvallisuutta että yhteiskunnan toimintaedellytyksiä.

Pasi Rissanen, poliisiylitarkastaja

Heikki Kallio, poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 30.05.2025 klo 08:55. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö; kirjaamo.lvm@gov.fi

30.05.2025

Asiakirja: ID-25394107

Asia: POL-2025-56438

Tiedoksi

Poliisihallituksen esikunta
Poliisilakimies Visa Weckström

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi